

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
Козелецького ліцею №3
Козелецької селищної ради
від 31.08.2023 р. №160-о

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
базової середньої освіти
(другий рівень повної загальної середньої
освіти 7-9 класи)
Козелецького ліцею №3
Козелецької селищної ради

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Козелецького ліцею №3
Козелецької селищної ради
Протокол №1 від 31.08.2023 року

Період реалізації: 2023-2024 навчальний рік

1. Вступна частина

Козелецький ліцей № 3 – заклад загальної середньої освіти з українською мовою навчання, який надає освітні послуги по отриманню повної загальної середньої освіти.

За Статутом заклад є комунальним закладом освіти. Статут закладу (ідентифікаційний код: 26295040) затверджений рішенням двадцятої сесії Козелецької селищної ради восьмого скликання від 12 серпня 2022 року №06-20/VIII

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самотійно пересуватися.

Освітня програма базової середньої освіти (другий рівень повної загальної середньої освіти) 7-9 х класів Козелецького ліцею №3 Козелецької селищної ради (далі - Освітня програма) розроблено на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» {Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013 № 143 від 26.02.2020} (далі - Державний стандарт) і відповідно до:

- Конституції України (ст.53);
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (ст.11);
- наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказу МОН України від 03.02.2021р. № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 року № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
- наказу МОН України від 05.05.2008 року № 371 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти ;
- наказу МОН України від 13.04.2011р. № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 21.08.2013р. №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 03.06.2008 №496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12) –х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

Дана **Освітня програма закладу** розроблена для учнів 7-9 класах.

Метою Освітньої програми закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином

України та здатна до життя в суспільстві і цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітній процес у закладі організований так, щоб забезпечити формування в учня передбачених стандартами ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності. Педагогічний колектив закладу прагне створити умови для розвитку кожної дитини, дати їй можливість для самовираження й самовизначення, забезпечити науково-теоретичну, практичну, допрофесійну та загальнокультурну підготовку учнів. Для цього необхідний постійний розвиток закладу, поповнення її матеріально-технічних і навчальних ресурсів, підвищення кваліфікації адміністрації та педагогічних працівників, а, головне, єднання та духове зростання учнів, батьків і педагогів як спільноти, яка творить сприятливий для української дитини соціально-культурний простір.

Заклад здійснює освітній процес за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня – 5 днів.

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, визначаються педагогічною радою закладу у межах часу, передбаченого цією Освітньою програмою та Санітарним регламентом.

Режим дня підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності.

Формами здобуття освіти у закладі відповідно до ст.9 Закону України «Про освіту» є:

- **інституційна** (очна (денна))

Порядок здобуття повної загальної середньої освіти за інституційною формою окреслено у Положенні про інституційну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Козелецькому ліцеї №3 Козелецької селищної ради (наказ Ліцею № 3 Козелецької селищної ради від 30.08.2022 №125-о «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Козелецькому ліцеї №3 Козелецької селищної ради »).

Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти.

Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до Освітньої програми ліцею. Результати навчання осіб, які здобувають освіту за інституційною формою, мають відповідати вимогам відповідних державних стандартів загальної середньої освіти.

- **індивідуальна** (екстернат, сімейна (домашня форма), педагогічний патронаж).

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж) може організовуватися в ліцеї відповідно до

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Козелецькому ліцеї №3 Козелецької селищної ради (Наказ Ліцею № 3 Козелецької селищної ради від 31.08.2022 №125-о «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Козелецькому ліцеї №3 Козелецької селищної ради »).

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

2. Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання подано в таблиці 1

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 7 класи	Кількість годин 8-А клас	Кількість годин 8-Б,В класи	Кількість годин 9-А клас	Кількість годин 9-Б,В класи
Мови і літератури	На тиждень	9,5	10	9	10	9
	На рік	332,5	350	315	350	315
Суспільствознавство	На тиждень	2	2,5	2,5	3,5	3,5
	На рік	70	87,5	87,5	122,5	122,5
Мистецтво	На тиждень	2	1	1	1	1
	На рік	70	35	35	35	35
Математика	На тиждень	4	4	4	4	4
	На рік	140	140	140	140	140
Природознавство	На тиждень	7,5	8	8	8,5	8,5
	На рік	262,5	280	280	297,5	297,5
Технології	На тиждень	2	3	3	3	3
	На рік	70	105	105	105	105
Здоров'я і фізична культура	На тиждень	4	4	4	4	4
	На рік	140	140	140	140	140
Усього	На тиждень	31	32,5	31,5	34	33
	На рік	1085	1137,5	1102,5	1190	115,5
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	На тиждень	2,5	3,5	3	2	3
	На рік	87,5	122,5	105	70	105
Всього (без урахування поділу класів на групи)	На тиждень	33,5	36	34,5	36	36
	На рік	1172,5	1260	1207,5	1260	1260
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	32	33	33	33	33
	На рік	1120	1155	1155	1155	1155

1. Варіативна складова навчальних планів 7-9 класів використовується для:
 - підсилення предмету інваріантної складової української мови 8-А (2 години), 9-А(2 години) класах .

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно та фіксується у календарному плані, який затверджується директором та погоджується заступником директора з НВР.

Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

Для поділу 5-Б класу на дві групи при вивченні української мови, англійської мови, трудового навчання здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 №128)

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річних навчальних планах, які розроблено на основі Освітньої програми.

Річний навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Якість повної загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану, які обов'язково фінансуються з відповідних бюджетів.

3.Річний навчальний план ліцею.

Навчальний план для учнів 7-9 класів ліцею сформовано у відповідності до переліку варіантів типових навчальних планів зорієнтованих на роботу закладу за п'ятиденним навчальним тижнем та до загального обсягу навчального навантаження для учнів 7-9 класів.

Таблиця 2

Класи	Примітка	Складений відповідно до затверджених Міністерством освіти і науки України
7-А,Б,В 8-Б,В, 9-Б,В	з українською мовою навчання	Таблиця №1 до Типової освітньої програми (наказ МОН України від 20.04.2018 № 405)
8-А, 9-А	з українською мовою навчання та поглибленим вивченням української мови	Таблиця № 8 до Типової освітньої програми (наказ МОН України від 20.04.2018 № 405)

Кількість навчальних годин для вивчення української мови в ліцеї виділена у відповідності до четвертого абзацу частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Уроки з фізичної культури є обов'язковими в ліцеї проводяться не менше трьох разів на тиждень (четверта частина статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»). Змістове наповнення предмета вчителі формують самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази ліцею. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту" гранична наповнюваність класів становить 30 учнів (в це число можуть не враховуватись учні, які навчаються індивідуально).

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами)

Річний навчальний план
для 6-9 класів з навчанням українською мовою

Відповідно таблиці 1 та 8 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою.

Таблиця 3

Освітні галузі	Предмети				
	Класи	7-А	7-Б	7-В	
	Кількість дітей у класі	25	24	21	
	<i>Інваріантна складова</i>	3 навчанням українською мовою	3 навчанням українською мовою	3 навчанням українською мовою	Всього годин
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2,5	7,5
	Українська література	2	2	2	6
	Іноземна мова	3	3	3	9
	Зарубіжна література	2	2	2	6
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	3
	Всесвітня історія	1	1	1	3
	Основи правознавства	-	-	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
	Мистецтво	-	-	-	-
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	6
	Геометрія	2	2	2	6
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	6
	Географія	2	2	2	6
	Фізика	2	2	2	6
	Хімія	1,5	1,5	1,5	4,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Інформатика	1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	3
	Фізична культура	3	3	3	9
	Разом (без фіз. культури)	28	28	28	84
	Разом	28+3	28+3	28+3	93
	<i>Варіативна складова</i>	2,5	2,5	2,5	
	Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття, консультації	2,5	2,5	2,5	
	Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	32	32	32	
	Всього (без урахування поділу класів на групи)	30,5+3	30,5+3	30,5+3	

4 Перелік навчальних програм ліцею

Перелік навчальних програм, що використовуються ліцеєм в освітньому процесі подано в таблицях у відповідності до таблиці 18 Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня, що затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407.

Таблиця 3

№ п/п	Назва навчальної програми	Посилання на сайт Міністерства освіти і науки України
1	Українська мова	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas
2	Українська література	
3	Біологія	
4	Всесвітня історія	
5	Географія	
6	Зарубіжна література	
7	Інформатика	
8	Історія України	
9	Математика	
10	Мистецтво	
11	Основи здоров'я	
12	Природознавство	
13	Трудове навчання	
14	Фізика	
15	Фізична культура	
16	Хімія	

5,Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Зміст освітньої програми для 7-9 класів спрямований на те, щоб результати навчання впливали на формування ключових компетентностей учнів, визначених у Державному стандарті:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p>

		<p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальні способи розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; Відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову пристворенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе ставлення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину, тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально- економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу</p>

		ЖИТТЯ.
--	--	--------

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- діяльнісних і організаційно- методичних. Їхнє використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета

проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предметата від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізні лінії ключових компетентностей:

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вмінню вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмету має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач, тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених у Державному стандарті, реалізують учителі у рамках кожної освітньої галузі.

Всі програми мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН.

6 Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;

- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на впровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, врахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✓ формування компетентностей;
- ✓ розвитку компетентностей;
- ✓ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✓ корекції основних компетентностей;
- ✓ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, квести, інтерактивні уроки (уроки-дискусії), інтегровані уроки, проблемний урок, індивідуальні та групові

консультації тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Оглядова конференція (для 8-9 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, здобувачем освіти розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновлення та систематизації раніше отриманих знань.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За необхідності у закладі освіти здійснюється освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.

З метою забезпечення в закладі єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання організовується через сервіс Zoom.

Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання може передбачати навчальні (у тому числі практичні, лабораторні) заняття, вебінари, он-лайн форуми та конференції, самостійну роботу, дослідницьку, пошукову, проєктну діяльність, навчальні ігри, консультації та інші форми організації освітнього процесу.

Організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну

взаємодію суб'єктів дистанційного навчання, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів, а також здійснення ними самоконтролю під час навчання. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчання, що проводиться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою ліцею, забезпечується в синхронному режимі.

Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей, тощо), ліцей забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів за особистою заявою батьків/офіційних представників (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними законами, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно.

Перевірка робіт учнів відбувається в термін, вказаний учителем. Якщо робота на перевірку надана невчасно, її перевірка здійснюється тільки за згодою вчителя. Вчитель має право за певними видами робіт здійснювати вибіркочку перевірку надісланих учнями виконаних завдань.

Облік навчальних занять і результатів навчання учнів під час дистанційного навчання здійснюється відповідно до законодавства. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності (фізкультхвилинок), вправ для очей, тривалості виконання завдань для самопідготовки). Дистанційне навчання організовується для учнів, які не мають медичних протипоказань до занять з комп'ютерною технікою.

Облік навчальних занять і результатів навчання під час дистанційного освітнього процесу здійснюється відповідно до законодавства

7. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Опис інструментарію оцінювання.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

Кадрове забезпечення освітньої діяльності:

Вчитель (предмет)	Кваліфікаційна категорія				Педагогічне звання	
	<i>СП</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>Вища</i>	<i>Старший учитель</i>	<i>Учитель-методист</i>
української мови та літератури,			1	4	2	
зарубіжної літератури				2		2
англійської мови	1			4	2	1
математики		1		3	2	1
історії			2			
географії				2		1
хімії			1			
біології		1		2		1
фізики				1		1
образотворчого мистецтва		1				
музичного мистецтва	1					
інформатики			1	1		
технологій				2	1	
фізичної культури		1	1	1		

Усі вчителі вчасно, відповідно до перспективного плану, проходять курси підвищення кваліфікації та атестуються у відповідності з чинними нормативними документами. Учителі ліцею систематично беруть участь у методичних заходах закладу, підвищують свій методичний рівень шляхом самоосвіти, беруть участь у вебінарах та тренінгах.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:

Усі учні 7-9 класів забезпечені підручниками, учителі у своїй роботі використовують навчальні програми, підручники і навчально-методичні посібники, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:

Заклад освіти налічує 22 навчальні кабінети

- української мови та літератури – 3
- кабінет народознавства-1

- кабінет іноземних мов –3
- кабінет інформатики – 2
- кабінет математики-2
- кабінет фізики -1
- кабінет хімії-1
- кабінет історії – 1
- кабінет суспільних дисциплін-1
- кабінет основ здоров'я-1
- кабінет біології -1
- кабінет географії -1
- кабінет захисту України-1
- кабінет мистецтва -1
- кабінет зарубіжної літератури-2

Якість проведення навчальних занять та моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

З метою контролю та аналізу якості знань та якості перевірки знань учителями та адміністрацією проводиться: моніторинг навчальних досягнень учнів та моніторинг якості знань учнів.

Контрольно-оцінювальна діяльність спрямована на:

- аналіз ходу реалізації освітньої програми та навчального плану;
- діагностування досягнень здобувачів освіти на кожному з етапів в освітнього процесу;
- визначення особистих результатів здобувачів освіти;
- вибудову індивідуальної траєкторії розвитку здобувачів освіти;
- мотивацію прагнення здобути максимально можливі результати;
- вчасний вияв проблем та їх запобігання;
- виховання ціннісних якостей особистості, бажання навчатися, переконання у власних можливостях і здібностях.

З метою виховання відповідальності, розвитку зацікавленості, своєчасного виявлення прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції упродовж навчання в закладі здобувачі освіти мають використовувати способи самоконтролю, саморефлексії, самооцінювання.

- Оцінювання навчальних досягнень учнів 7-9 класів відбувається за 12-бальною шкалою відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2008 року № 371, Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року № 329 та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти затверджених наказом МОН України від 21.08.2013р. №1222 . Критерії, що

розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем оголошуються перед початком виконання робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщуються на офіційному сайті закладу освіти (www.school3@ukr.net)).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.